

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

95. Domum & templum statuunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

dunt. Quare paucis hinc retro annis, turrim illi decernunt quales esse permutas in Sinis narrauimus, ædificio quidem mirabiles, sed quod ij potissimum somniant urbium amuleta, & fata prosperitatis cumulatiſſimæ sempiterna, quod cœli beneficos sortitæ sint aspectus, & puncto fundatæ temporis quod beatitudinis æternæ patrimonium secum trahat, ex quo sit vt primum earum lapidem non mittant, nisi mille obseruationibus, momentum illud ominatiſſimum se nactos confidant: constructur Sciachino turris, vno extra urbem milliari amœnissimo in campo ex quo & nomen Florida inuenit, in hunc Ruggerius cum duce famulo, latore diplomatis, & amicis venisset, legendum inquirens ædibus statuendis solum, hoc ideo censuit proposito aprius quod esset aliquantulum extra urbem externis inimicissimam, cuius erant de iis errores discutiendi prius exempli luce, quàm in medium populum transiretur. Eius ergo angulum à se postulari gratulanter accepit Gubernator, aiens Turrim suam clariorem fore virotum duorum vicinia, quibus parem Sinæ ex omni retro memoria vidissent neminem; concursuros procul maiori numero excitos operis magnificentia populos, & splendore virtutis quâ ipsi clarebant, de solo ne essent solliciti, obtenturum se illud à Prorege; quod vbi quamprimum confecisset, misit qui Patres admoneret, ad Turrim postridie vt adessent, se illic pariter, cum Mandarino collega, & turris Præfecto fabricæ adfuturum: sed hi nouo illo extraneorum aspectu auerti animo, & frontem ducere; nec dissimulare accessuros duobus his alios; hanc esse stropham Lusitanis solennem; expressisse illos primum, vt pauci, & in anno semel, & in paucos dies exscenderent, statimque abirent; sensim autem & multos appulisse, & tamdiu hæsisse, stationem tam firmis munitionibus roborasse, vt iam sit tolerabilius illos pati, quàm fortè in cassum eiectos cupere: quibus nihil motus Gubernator, monitis dumtaxat Patribus de reuerentia erga regni leges cuius incolæ tunc fiebant; mensus est iis campi partem, domus, & templi sed arctè capacem; quod vbi tacitè interpret innuit; templi? subdit illic Gubernator; minimè verò; templum iis destino centuplo augustius, quàm quod potuerint animo designare, templum significabat ibidem ponendum, in quod sua statua inferretur, vt benemeritis Provinciarum Rectoribus decerni mos est: verum vt illum monuit interpret non coli à nobis simulachra, sed vnum cœli Deum, visus est mirari vehementer, certò enim vir bonus persuasum habebat, nullos orbe toto religiosos reperiri, qui Deos Sinarum non colerent. Pauca tamen duobus cum collegis locutus, Patres fecit delatæ gratiæ securos, daturum se illorum vñibus integrè id templum, facta in eo sua ritusque peragerent, & honores diuinos cui vellent adhiberent: cuius doni expectatione; ne videretur petitionem præsentis eludere, attributo solo alterum tantum addi iussit, quod ædi sacre sufficeret. Hæc dum per otium tractantur, confluit tanta omnis generis turba, peregrinos duos altero ex orbe in Sinas admissosvolentiam cernere

97.
Datur iis locus ad ædificandum.

98.
Domum & templum statuunt.

cernere ut Gubernatorem stipati premerent, maximè cum illi vitrum triangulum Patres obtulere, cum effigie Reginae Deiparæ docta manu depictam, cuius elegantiam mirè inspiciebant Mandarini; sed stupebant ad vitrum, velut incantamentum oculorum. At is sibi tam parcus, quàm benignus in Patres, cum ad se vitrumque portari iussisset, ut se ac suos spectando satiare, remisit ad Patres; ne fingerent æmuli venditam iis ab ipso gratiam, quam præclaris eorum meritis, & Proregis mandato tribuisset. Exorato solo, absque mora Patres locare fundamenta, casa interim conducta uti, cuius angustia vix dabant sacro celebrando locum; ipsi duos inter acervos lapidum manere ad turris fabricam conuectos, quæ nonam tantum staturæ partem, hoc est primum lacunar attigerat. Eius speluncæ potius quàm tugurij breuitatem arctabat insuper aduentium multitudo, gemmam illam incomparabilem (vitro pretium hoc dabant) & tabellam Deiparæ videre poscentium. Excipiebantur omnes patientissima, & cultissima honorum comitate, ut scirent externis non secus ac sibi vrbauitatis leges cordi esse. Verum haud diu post trigonum vitrum oppigeneratum est aureis viginti, ad absoluendas ædes, quas è loco primum designato, oportuerat aliud transferri. Campum enim illum cum suis Literati, voluptariis cœnis, horris & comœdiis destinassent, nolebant oculos Europæorum solutioris suæ licentiæ arbitros habere, & prætexta priuata voluptati, publici boni cura, tumultum ciebat in externos; quem multo labore Ruggerius & modestia humili sedauit: eodem igitur in campo abcesserant Patres ad viam publicam, & fores ædium in eam commodè vertent, pendentæque tunc Turris fabrica, ex paratis in eam lapidibus breui suam ipsi perfecerant, quatuor in plano distinguebatur cubiculis aula intermedia disinctis, quæ vicem sacelli præstaret: nec visum (ut Riccius optasset) triplici contignatione illam attollere, ne insuetos Europæ Architectionicæ Sinarum offenderet oculos. Perfecta erat domus cum ad Patres Edictum prolixæ liberalitatis misit optimus Gubernator superliminari affigendum: eo Patrum laudabat dotes eximias, & sanctimoniam; ad hæc illos adibat Proregis mandato illic habitare; demum grauibus pœnis sanciebat, ne quis illos auderet vel contumelia, ve iniuria lædere. Postremò ad eunulorum beneficentiæ vltro illos rescripto donauit duplicis sigilli sui auctoritate iuridica bullato; altero domus quam ædificarent, gratuitam aream iis remittebat; facultatem altero largiebarur amplissimam toto regno Sinarum vltro citroque commeandi, & adita quoties luberet Macao, redendi: adibat exinde ad eos frequens modòsque suggereret exquisitæ popularitatis quibus sibi omnium animos, Mandarinorum præcipue deuincirent, ipseque ad hoc Mandarinis de illorum virtute & doctrina mira identidem narrabat.

96.
Primus fructus magna de externis opitio.

Quonquam ipsi per sese sic à primo affatu, Patrum consuetudine tenebantur, ut late spargerent, eos esse fama omni maiores. Ventitabant